

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

Радио-теле Ўзбекистон Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
сурʼанинг оиди на таълимни көнгигайчаликни ўзининглари бўйин
худоидебий маддийи таълимни таъминлаштирунган оидаганини
2018 йил 22-декабрда оиди № 13 - санат ишномидан мутташлантди.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

**5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза
қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура
мутахассислигининг малака талаблари**

Малака талаблари таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза
қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислигининг
малака талаблари

Тошкент

СҮЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент архитектура-курилиш институти.
 - «СУВСОЗ» ДУК

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йигилишида маъқулланган.

3. ЖОРЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишилдири.

МУНДАРИЖА

Т/п		бет
1. <i>5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислигининг умумий таснифи.....</i>		4
1.1 Кўлланиш соҳаси		4
1.2 <i>5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи</i>		5
2. <i>5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар</i>		6
2.1 Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар		6
2.2 <i>5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари</i>		7
3. <i>5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фандастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар</i>		8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар		9
3.2 Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар.....		10
3.2. <i>5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми</i>		12

1. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислигининг умумий таснифи

5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффакиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасадаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва мос малака (даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўкув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўкув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Мутахассисликнинг ўкув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўкув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги олий таълим муассасалари учун мажбурий талаблар мажмуасини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур магистратура мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда асосий ўкув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хукуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютукларини ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиши, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул – олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўкув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўкув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

- ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- магистратура мутахассисликларидан бирини ихтиёрий танлаш хукуқига эга бўлган бакалаврлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги – Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш ҳамда ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ лойихалаш-илмий-тадқикот институтларида; Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва курилиш қўмитаси бош бошкармасида ҳамда вилоятлар архитектура ва курилиш бошкармаларида (туман, шаҳар) коммуникация мұхандислик таъминотига оид комплекс масалаларни ечиш.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- бино ва иншоотларнинг мұхандислик коммуникация тизимлари;
- сув таъминоти, канализация тизимлари;
- сув ресурсларини мухофаза қилиши ва фойдаланиши;
- мұхандислик коммуникация тизимининг технологик жараёнларини бошкариш;
- илмий-тадқиқот жараёни;
- ўқув жараёни.

5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

- мұхандислик коммуникациялари усқуналари, жихозларини қўллаган ҳолда, илғор технологиялардан фойдаланиб модернизация қилиш лойихаларини ишлаб чиқиш;
- мұхандислик коммуникациялари курилмаларини реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш, қайта қуриш ишларини ташкил этиш ва амалга ошириш;
- мұхандислик коммуникациялари соҳасидаги стратегик дастурларини тузиш ҳамда тизимни бошкаришнинг самарали усуулларини ишлаб чиқиш ва амалиётга қўллаш;
- Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқикот-loyihchalash институтларида мутахассислигига оид мавзуларда илмий тадқиқот олиб бориш;
- олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш ҳамда ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

1.2.3. Мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- Илмий-тадқиқот фаолияти;
- Лойихалаш-конструкторлик фаолияти;
- Ишлаб чиқарши фаолияти;
- Ташкилий-бошқарув фаолияти;
- Эксплуатация ва сервис хизматини кўрсатиш фаолияти;
- Педагогик фаолият (олий, қайта тайёрлаш ва малака ошириш ҳамда ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида).

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият турларида қўшишча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Мутахассислиги бўйича тайёрланган магистрлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аникланади.

1.2.4. Таълимни давом эттириш имкониятлари

Магистратура битиравчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармок ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустакил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

2. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши; умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши;
- ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- миллий маънавий ва умуминсоний кадриятлар бўйича ўз нуктаи назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий гоянинг назарий асосларни англашган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт куриш” бош гоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий гоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;
- табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ҳодисалар ҳакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий қиёфаси ҳакида билимларга эга бўлиши, улардан хаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;
- шахснинг инсон, жамият, атроф мухитга бўлган муносабатини тартибга солувчи хукуқий ва ахлоқий меъёrlарни касбий фаолиятида кўллай олиши;
- янги билимларни мустакил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;
- ўзининг индивидуал билимларига таянгани ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;
- ўз фаолиятида меъёрий хукуқий хужжатлардан фойдалана билиши;
- фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услугига, оғзаки ва ёзма нутқини аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- илмий фаолияти натижаларини хис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши;
- касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий қонунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- хорижий тиллардан бирини илмий мулокот ва касбий малака алмасиши воситаси сифатида эгаллаган бўлиши;
- ахборотни тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усувларини эгаллаши;
- ўзининг касбий фаолиятида асосли мустакил карорлар қабул қила билиши;

- ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;
- бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи ҳавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот ҳавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўнкимларига эга бўлиши;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаши;
- патент олиш учун иш меъёрий хужжатлар тайёрлай олиши;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

Магистр:

- мутахассисликлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустакил ишлашга;
- мутахассисликлари доирасида танланган мутахассислик бўйича олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда докторант ва мустакил изланувчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши мутахассислиги бўйича магистрларининг қасбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши;
- ечилётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Лойиҳалаш-конструкторлик фаолиятида:

- бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, информацион ва имитацион моделларни ишлаб чиқиши ва тадқиқот қилиши;
- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши;
- илмий ва амалий фаолиятда автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва мухитларини ривожлантириш малакаларига эга бўлиши;
- меҳнат муносабатларига янги инновацион лойиҳалар ва технологик жараёнларни тадбиқ қилинишини ташкил қилиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Ишлаб чиқариш фаолиятида:

- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаши;
- илмий ва амалий фаолиятда соҳага мос тизимни ривожлантириш ва улардан фойдаланиши;
- қасбий этика кодексига риоя қилиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Ташкилӣ-бошқарув фаолиятида:

- лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавкулодда содир бўлиши мумкин бўлган ҳавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш қобилиятига эга бўлиши;
- e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитишни ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Эксплуатация ва сервис хизматини кўрсатиши фаолиятида:

- мутахассислик бўйича муҳандислик коммуникация тизимлари соҳасида мавжуд ҳолатнинг таҳлилий шархини ишлаб чикиш;
- муҳандислик коммуникация тизимларида магистр ихтисослигига мос мавзулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурухларида иштирокчи сифатида қатнашиш;
- ихтисосликка мос мавзу бўйича консалтинг хизматларини кўрсатиш қобилиятиларига эга бўлиши лозим.

Педагогик фаолиятида (олий, қайта тайёрлаш ва малака ошириши ҳамда ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида:

- олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини, жумладан ўкув устахоналарида ўtkазиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўкув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаши;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўкув машғулотларини ўtkазиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўtkазиш учун зарур бўлган ўкув-методик хужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш қобилиятига эга бўлиши;
- муҳандислик коммуникациялари соҳасига тегишли назарий, амалий, фундаментал, инновацион ва тажрибавий илмий тадқиқот ишларини амалга оширилишида иштирок этиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўtkazish учун зарур бўлган ўкув-методик хужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни тадбиқ этиш;
- мустакил таълим ва ижодий қидирав натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабхаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятиларига эга бўлиши лозим.

3. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурлари бакалавриат таълим йўналишининг ўкув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чикилиши ва талabalар томонидан куйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

- умумметодологик фанлар;
- мутахассислик фанлари;
- ilmий фаолият.

Ўкув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўкув фанлари билан бир қаторда талabalар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши лозим.

Талabalarning ўкув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустакил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чикишда ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоқлари, бошқарув ва хўжалик юритиш субъектлари учун фундаментал, айниқса, юкори ва инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўнникмаларга эга бўлган кадрлар эҳтиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўкув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъят, иқтисодиёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишида янгилаб туриши лозим.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсир, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошкариш, тизимиёт-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий мухитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўкув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожлантиришга, талабаларнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўгаракларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига кўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўкув жараёни машғулотларини ташкил этишида фаол ва интерфаол (компьютер симуляторлари, ишбилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чиқиши ва х.к.) шаклларни ўтказиши, талабаларнинг касбий кўнимкамларини шакллантириш ва ривожлантириш мақсадида аудиториядан ташқари иш билан биргаликда жаҳон педагогик амалиётида кўлланиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг кўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўкув дастурини шакллантиришда ОТМ талабаларининг хукуқлари ва мажбуриятлари билан таништиришга, талабалар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талабалarda билим, амалий малака ва кўнимкамларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўкув режа ва фан дастури ўкув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машғулотларни камраб олиши керак.

Магистратура мутахассислиги ўкув режасига мувофиқ равишида якуний давлат аттестацияси ва магистрлик диссертациясининг ҳимояси билан туталланиши шарт.

Ўкув режага киритиладиган мутахассисликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун магистрантларнинг илмий амалиёт (стажировка)лари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Умумметодологик фанлар блоки:

миллий ғоя ва ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг боғлиқлигини ва унинг асосий мақсадларини англаши;

тадқиқот жараёнини тавсифлаш, хуросаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳолаш, эмпирик ва назарий тадқиқот усусларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқиқот режасини ишлаб чиқиши, фундаментал, амалий, инновацион лойиҳаларнинг бир-биридан фаркини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўкув мақсадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

ахборот тизимларини ташкил этиши ва бошқариш масалаларини билиши лозим;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассисликлари ўкув режаларидағи умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Мутахассислик фанлари блоки:

сув тайёрлашнинг асосий технологияси; сувни тозалаш технологик жараёнларида кўлланиладиган технологияларнинг истиқболли усусларини ва қўлланилиш соҳаларини билиши ва улардан фойдалана олиши; дистилляция йўли билан сувни тузсизлантириш ҳақида тасаввурга эга бўлиши; сув таъминотининг айланма схемаларини ишлаб чиқиши;

саноат корхоналаридан сувни совутиш тизимларини лойихалаш; саноат корхоналарининг ёпиқ занжирли тизимини билиши ва улардан фойдалана олиши;

саноат корхоналарининг оқова сувларни оқизиш ва тозалаш усулларини билиши ва улардан фойдалана олиши;

сув билан таъминлашнинг ўзига хослигини; сув ресурсларини мухофаза килиш ва самарали фойдаланиш усулларини билиши ва улардан фойдалана олиши лозим.

магистратура мутахассислиги бўйича назарий ва амалий билимларни, укув ва кўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш кўникмаларини ривожлантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириш ва тизимли ёндашиш борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини, талабалар томонидан ихтисослашган илмий ва таълим муассасаларida қишлоқ ҳўжалиги соҳасида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Танлов фанлари:

Танлов фанлари маркиби ва мазмуни соҳа бўйича республика ҳамда хорижсдаги етакчи мутахассис-олимларнинг муаллифлик курслари ва муаммоли маъruzalari асосида, фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буортмачилари талаблари асосида шакллантирилади ҳамда белгиланган аудитория соатларининг машгулот турлари бўйича тақсимоти ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

Курс ишига қўйиладиган талаблар

Курс иши мавзулари маъбул кафедра карори билан мутахассислик фанлари доирасида белгиланиб мазкур фан бўйича олинган билимларни бойитишига хизмат килиши керак.

3.2. Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар:

Илмий фаолият: илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар:

мустакил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини ҳосил қилиши;

ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотлар ўтказиш, тадқиқотлар натижаларини таҳлил қилиш ва акс эттириш, илмий маколалар тайёрлашга доир билимлар ва кўникмаларни шакллантириши;

талабаларга соҳа фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини кўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланиш кўникмасини сингдириши лозим.

Илмий-педагогик ишлар:

замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўқув-тарбия ишларининг интерактив усулларидан фойдаланган холда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириши;

ўқув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш укуви ва кўникмаларини ҳосил қилиши лозим.

шунингдек:

- маҳсус фанлар бўйича машғулотларнинг ҳар хил турлари: маъruzalар, лаборатория ишлари, амалий ва бошқа машғулотларни ўтказиш бўйича стажировка;
- маъруза матнлари ва машғулотларни ўтказиш режаларини тузиш;
- янги педагогик ва ахборот технологияларни ўрганиш ва кўллаш;
- талабалар билимини баҳолашда рейтинг-назорат тизимини қўллаш;

- талабалар мустақил ишини ташкилий ва ўкув-методик таъминлашни ўрганиш;
- услугбий кўрсатмаларни тузиш;
- тарбиявий ишларни ўтказишни назарда тутади.

Магистрлик диссертациясига бўлган талаблар

Магистрлик диссертацияси мавзулари соҳанинг ривожланиш истиқболи ва фан, таълим, техника, технология, иқтисодиётдаги замонавий ютуқлар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабларини ҳисобга олган ҳолда олий таълим муассасасининг мутахассислар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Магистрлик диссертацияси мавзусини танлаш ва илмий раҳбарни тайинлаш биринчи ўкув йилининг биринчи икки ойи давомида амалга оширилади. Ишнинг бажарилиши мос мутахассислик бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият кўрсатувчи илмий даражада илмий унвонга эга бўлган ўқитувчи илмий раҳбарлигида бажарилади. Илмий маслаҳатчилар сифатида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюоролари ҳамда ишлаб чиқаришнинг юкори малакали мутахассислари таклиф қилиниши мумкин.

Магистрлик диссертациясининг мазмуни *тизимлаштирилган кўринишида илмий-тадқиқот* (ёки илмий-техникавий ечим) нинг дастлабки асосларини, унинг бажарилиб боришини ва олинган натижаларини қайд қилиши керак. Бунда илмий асослар (ёки илмий-техникавий ечимлар) ҳар тарафдан таҳлил қилиниши, мавжуд мукобил варианtlарда кўриб чиқилиши ва улардан бирининг танланишига асосланиши лозим.

Магистрлик диссертацияси натижалари бўйича олинган маълумотни матн ёки кўргазмали материал кўринишида мустаҳкамланади, унда муаллиф томонидан мавзунинг назарий ёки амалий аҳамияти исботланади. Матн ва кўргазмали материал ҳажми ва мазмунининг тавсифи магистрлик диссертацияси мавзусининг йўналиши (илмий ёки илмий-техникавий) ва мутахассислар буюртмачилари талабларига боғлик ҳолда мутахассислар тайёрловчи кафедра томонидан белгиланади.

Белгиланган муддатда бажарилган магистрлик диссертацияси Давлат аттестацияси комиссиясига: илмий раҳбар *холосаси*, соҳа бўйича илмий ходим ёки мутахассиснинг ташқи тақризи ва мос мутахассисликнинг магистр таълим дастури бўйича шахсий режа бажарилганлиги ҳақидаги маълумотнома билан бирга тақдим этилиши лозим.

Магистрлик диссертацияси Давлат аттестация комиссияси ва жамоа олдида очик химоя қилинади.

Илмий семинарга бўлган талаблар

Илмий семинар магистратура талабаларида тадқиқот ишларини олиб бориш ва магистрлик диссертацияларини тайёрлаш кўнинмаларини шакллантиришга, магистрантнинг назарий-методологик тайёргарлигини чуқурлаштириш ва йўналтиришга, илмий-тадқиқот фаолияти технологияларини амалий эгаллашларини таъминлашга йўналтирилган. Илмий семинарнинг асосий мақсади магистратура талабаларида илмий коммуникация кўникмасини шакллантириш, илмий-тадқиқот иши натижаларини унинг турли босқичларида мухокомасини ташкил этишдан иборат. Илмий семинар ОТМ да ёки ЎзФА ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида 1, 2, 3 семестрлар мобайнida ўтказилиади.

Илмий семинар:

- магистрлик диссертацияси мавзуи бўйича манбаларни (дарсликлар, ўкув кўлланмалар, илмий монографиялар, мақолалар, маъruzalар, услугбий адабиётлар ва х.к.) ўрганиш;
- маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириш;
- амалга оширилган тадқиқотлар натижалари бўйича маъруза тайёрлаш ва илмий семинарда маъзуза қилишни назарда тутади.

Стажировка:

Соҳа бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чукурлаштириш;

фан, соҳа ҳамда бошқа тармоқлардаги замонавий техника ва технологиялар билан таништириш;

соҳага тегишли амалий, касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириш;

касбга самарали мослашув имкониятларини таъминлаши лозим.

Бунда стажировкага юборилган магистратура талабаси ўкув жараёни жадвалини индивидуал график асосида бажарилиши кўзда тутилади.

3.3. 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 36 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустакил таълим учун ажратилиади.

Жорий, оралиқ ва якуний аттестацияларни хисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўкув даври учун ҳафталик ўкув юкламалардан келиб чиқкан ҳолда белгиланади.

Магистратура мутахассисликларининг ўкув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошланғич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чукур фундаментал ва амалий билимлар беришни кўзда тутган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аниқланади. Талабаларнинг академик гурухлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вақтининг 50 фойиздан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камидаги 20 фойизи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустакил таълим тарзида ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўкув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустакил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўкув режаларига мувофик равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишнинг норматив мuddati 2 йил бўлганда ўкув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	54 ҳафта
Аттестациялар ва давлат аттестацияси	7 ҳафта
Илмий амалиёт (стажировка)	21 ҳафта
Таътиллар	18 ҳафта
Жами	100 ҳафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустакил таълими кўзда тутилади.

Ўқиш даврининг умумий ҳажми қўйидагица тақсимланиши зарур:

назарий таълим- 36,5 %;
аттестация - 7 %;
таътиллар - 18 %;
илмий фаолият - 54,9 %.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қўйидагиларга бўлинади:

илемий тадқыкот иши, илемий-педагогик иш ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш – 42,2 %;

илемий семинар – 11,1 %. мамузынай тақсимланади

Илемий амалиёт (стажировка) - 46,7 %.

Назарий таълим хажми магистратура мутахассислигига қараб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар -	16 %;
Тарз мутахассислик фанлари -	54 %;
танлов фанлари -	30 %.

1	2	3
1.00	Хокуимат таълимий фанлар	260
1.01	Илемий тадқыкот методологияси	65
1.02	Макоус фанлари. Учничи маданийси	65
1.03	Ахборий хизбий тарз	120
2.00	Мутахассислик фанлари	670
2.01	Хано ма сунъи тарзини мутахассис килини	65
2.02	Сароя сунъи тарзини таъминлаштириш	310
2.03	Этнографияни роҳи шигардийи таъминлаштириш	125
3.00	Сароя юртташудани сунъи тарзини таъминлаштириш	150
3.05	Суд таърихи чоннотаси	120
4.00	Танлов фанлари	480
Жадид		1620
4.01	Илемий тадқыкот таълим-даимиоти магистратура мутахассислиги тарзлари	1020
4.02	Илемий семинар	200
4.03	Илемий амалиёт (стажировка)	1154
	ЖАМІТ	4050

*5A340401 – Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза
қилиш ва улардан самарали фойдаланиш магистратура мутахассислиги
бўйича таълим дастурининг намунавий тузилиши*

Т.р.	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
1	2	3
1.00	Умумметодологик фанлар	260
1.01	Илмий-тадқиқот методологияси	65
1.02	Махсус фанларни ўқитиш методикаси	65
1.03	Амалий хорижий тил	130
2.00	Мутахассисликлар фанлари	870
2.01	Ҳаво ва сув ресурсларини муҳофаза қилиш	65
2.02	Оқова сувларни тозалаш технологияси	310
2.03	Экспериментни режалаштириш ва натижаларга ишлов бериш	126
2.04	Саноат корхоналарини сув билан таъминлаш ва оқова сувларини оқизиш	255
2.05	Сув тайёрлаш технологияси	120
3.00	Танлов фанлари	490
Жами:		1620
4.00	Илмий фаолият	2430
4.01	Илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик иш, магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1026
4.02	Илмий семинар	270
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	1134
ЖАМИ:		4050

Намайчылар жөнүндө макалалардың түрдөрү

мүниссе Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гурух Т 55

OKC 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўқув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, саноат ва транспорт корхоналарини сув билан таъминлаш тизимлари, саноат ва транспорт корхоналарининг оқова сувларни чиқариш тизимлари, сув ресурсларини муҳофаза килиш ва улардан самарали фойдаланиш, сув захираларни бошқариш, ишлаб чиқариш оқова сувларини механик, кимёвий, физик-кимёвий ва биологик тозалашнинг хусусиятлари, саноат корхоналарини сув таъминоти тизимлари, саноат ва транспорт корхоналарининг асосий сув истеъмолчилари, саноат корхонаси агрегатларини совутиш тизими, сув балансини тузиш асослари.

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим
муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент архитектура-қурилиш институти

Ректор

Р.Р. Ҳакимов

2012 йил «03» август

ДУК “СувСоз”

ТСТБ-1 бошлиги

Ж.М. Назаров

2018 йил «03» август

М.Ү.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги

Олий ва ўрта махсус, қасб-хунар таълим мини

Ривожлантириш маркази

Директор

проф. Б.Х.Раҳимов

2018 йил «03» оқтаб

М.Ү.

Ирригация ва сув муаммолари ИТИ

Директор

проф. И.Э.Махмудов

2018 йил «03» август

МЧЖ “Лойиҳа маслаҳат”

Директор

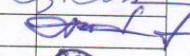
П.А.Ниёзходжаев

2018 йил «03» август

М.Ү.

Тошкент архитектура қурилиш институти 5340400 – Мұхандислик
 коммуникациялари қурилиши ва монтажи (турлари бўйича), 5341200 - Сув
 таъминоти ва канализация тизимларини лойихалаштириш ва эксплуатацияси
 бакалвр таълим йўналишлари, 5А340403 - Иссиклик-газ таъминоти, вентиляция,
 ҳавони мўтадиллаш ва ҳаво ҳавзасини муҳофаза қилиш, 5А340401 - Сув таъминоти,
 канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
 магистратура мутахассислари бўйича малака талаблари ва ўкув режани ишлаб
 чиқувчи Ишчи гурӯх таркиби

T/p	Ишчи гурӯх раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1	А.Мирисаев	ТАКИ ўкув ишлари проректори, т. ф.н., доц.	
		Аъзолари:	
2	С.Махкамов	ТАКИ ўкув бўлими бошлиғи, т.ф.н., доцент	
3	С.Нарбаев	Мұхандислик қурилиш инфраструктураси факультети декани, т.ф.н., доцент	
4	И.Алиев	Бино ва иншоотлар факультети декани п.ф.н., доцент	
5	О.Маманазаров	Қурилишни бошқариш факультети декани, и.ф.н., доцент	
6	З.Шадманова	Қурилиш механикаси ва бино иншоотлар зилзила бардошлилиги кафедра мудири т.ф.н., доцент	
7	У.Юсупов	Бино иншоотлари кафедра мудири т.ф.н. доцент	
8	А.Турдиев	Иктисодиёт ва кўчмас мулкни бошқариш кафедра мудири, и.ф.н.доцент.	
9	С.Юсупходжаев	“Қурилиш конструкциялари” кафедраси мудири	
10	Ш.Хуррамов	Математика ва табиий фанлар кафедраси мудири т.ф.н., профессор	
11	Д.Махмудова	Инженерлик коммуникацияларини лойихалаш, қуриш ва ишлатиш кафедраси мудири, т.ф.н. доцент	
12	Бўриев Э.С.	Инженерлик коммуникацияларини лойихалаш, қуриш ва ишлатиш кафедраси доценти, т.ф.н.	
13	Нурмонов С.Р.	Инженерлик коммуникацияларини лойихалаш, қуриш ва ишлатиш кафедраси катта қўйитувчиси	

Ректор

Ўкув ишлари бўйича проректор

Мұхандислик қурилиш
инфраструктураси факультети декани

Р.Р.Ҳакимов

А.Ў.Мирисаев

С.М.Нарбаев

ИРИГАЦИЯ ВА СУВ МУАЛМОЛАРИ ИЛМИЙ ТАДЦИҚОТ ИНСТИТУТИ
5А340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш магистратура мутахассислиги учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истемолчиларининг магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

r/p шифри	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланा�ётган магистратура мутахассислиги*	Базирлик (идора)нинг таълим йўнанини (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
1	5А340401 Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш магистратура мутахассислиги	<p>Битирувчи кўйидаги касбий компетенция ва кобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мухандислик коммуникация тизимлари соҳасидаги касбий билимларини амалда кўплаш; - индивидуал ва гурӯҳларда ишлаш; - фан ва техниканинг замонавий ривоҷланиши шароитларида мухандислик коммуникация тизимлари соҳасидаги янти билимларни тезкор эгаллаш; - мухандислик коммуникация тизимлари соҳасидаги карорларни кабул килиш; - мухандислик коммуникация тизимлари соҳасидаги кўнкималарни турли маҳсус амалий дастурий воситалардан фойдаланиб, амалда кўплаш; - билимлари ва маҳоратларидан сифатни тъминлаш ва бошқариша фойдаланиш; - мухандислик коммуникация тизимлари соҳасидаги фаолияти натижаларини тўри баҳонай олиш; - сув тайёрлашнинг асосий технологияси; сувни кайта ишлашда кўлланиладиган реагентсиз технологияларининг истикболли усусларини ва кўлланилиш соҳаларини билиши ва улардан фойдалана олиши; - сув тайёрлашнинг барча боскичларида табиий сувларни таххил килиш ва Уларнинг натижаларидан фойдаланиши; - сув тъминоти тизимларини лойихалаш жараённида сув ресурсларини аниклани; - сувни тозалаш технологик жараёнларини табиқ килиши; - сув олиш, узатиш ва тозалаш воситаларининг янги замонавий усусларини, турларини ва воситаларининг ишларини асосларини хамда иш режимларининг аниқ шароитлар учун рационал кўрсатичларини танлаш усусларини билиши ва улардан фойдалана олиши; - сув олиш, узатиш ва тозалаш воситаларининг янги замонавий усусларини, турларини ва воситаларининг ишларини; - сувни кайта ишлашда кўлланиладиган реагентсиз технологияларининг истикболли

		<p>усулларини билиши ва улардан фойдалана олиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - окова сувларни тозалашнинг барча босқичларида окова сувларни таҳдил килиш ва уларнинг натижаларини амалиётга тагобик килиши; - окова сувларда чўқиндиларни кайта ишлаш ва сувни тозалаш технологик жараёнларини бошкариши; - саноат корхоналарининг сув таъминоти тизимлари; сувни совутиш тизимларини билиши; - корхоналар окова сувларини оқизиш тизимларини билиши ва улардан фойдалана олиши; - саноат корхоналарининг окова сувларини оқизиш тизимларини лойихалаш ва бошкариши; - сув таъминотининг айланма схемаларини ишлаб чикиши; - саноат корхоналаридан сувни совутиш тизимларини бошкариши; - иш сифати учун маstryуятни хис килиш, ўз билимлари ва маҳоратидан сифатни бошкариш бўйича фойдалана олиш; -; - инновацион фоялардан фойдаланишга тайёр бўлиш; - илмий манбаларга асосларга холда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш ва бошкаплар.

Изоҳ. Жадвал вазирлик (идора)нинг ташкилот(корхона)лари учун кадр тайёрланаётган хар бир бакалаврият таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) бўйича битирувчининг билими, кўнникмаси ва малакасига кўйиладиган аниқ талаблар асосида тўлдириш тавсия этилади ва Малака талабларини ишлаб чикиш учун асос сифатида қабул килинади.

Ирригация ва сув-муаммолари илмий
тадқиқот институти директори

И.Э.Махмудов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишида иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июняғи “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўпимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар хамда Олий ва ўрта маҳсусе таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июняғи 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш макеадида Тошкент архитектура-қурилиш институтида қайта ишлаб чиқилиган Малака талаблари ва ўқув режаларини турдош Олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“8 08 2018 й.

Қатнашдиллар:-Р.Ҳакимов-Тошкент архитектура қурилиш институти ректори Р.Ҳакимов, А.Мирисаев-ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, Б.Эргашев-НамМҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, С.Махкамов-ТАҚИ ўқув бўлими бошлиги, М.Хаджибеков-СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиги, А.Кўчимов-ЖизЗИ ўқув бўлими бошлиги, Т.Жўраев-НамМҚИ-ўқув бўлими бошлиги, Р.Ходжаев-ТАҚИ магистратура бўлими бошлиги, И.Алиев-ТАҚИ Бино ва иншоотлар факультети декани, Ш.Рейимбоев-ТАҚИ Архитектура факультети декани, С.Нарбаев-ТАҚИ Мухандислик қурилиш инфраструктураси факультети декани, И.Бозоров, Н.Тошматов, М.Алиев-ЖизЗИ кафедра мудирлари, Р.Ачилдиев, С.Бобоев, Қ.Якубов, А.Мирзаев, А.Уралов-СамДАҚИ кафедра мудирлари, М.Хонкелдиев, А.Мирзаев, М.Узбоев- СамДАҚИ профессор-ўқитувчилари, Ж.Ахмедов, М.Толипов, М.Давлатов, Х.Маматов – ФарПИ кафедра мудирлари, С.Абдурахмонов, С.Холмирзаев, Ш.Жўраев-НамМҚИ кафедра мудирлари, Ш.Мирзаев-БухМТИ кафедра мудири, Э.Акимов-УрДУ кафедра мудири, Б.Кидирбаев, Р.Курбанбаев, Г.Утегенова-ҚҚДУ кафедра мудирлари, З.Аматов, Б.Қаландаров-ТерДУ кафедра мудирлари, ТАҚИнинг барча мутахассислик кафедраси мудирлари, Қ.Рахимов-Менежмент кафедраси катта ўқитувчи:

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишида иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июняғи “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўпимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар хамда Олий ва ўрта маҳсусе таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июняғи 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент архитектура қурилиш институти Ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори” асосида таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг мухокамаси:

Сўзга чиқди: Р.Ҳакимов-Сизларга маълумки, охирги йилларда олий таълим муассасаларида таълим сифатини, тайёрланаётган кадрлар ракобатбардошлиги оширишга катта эътибор каратилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли. 2017 йил 27 июндан “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисадиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кепгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кең камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорлари кабул килинди хамда таълим тизимида кең камровли ислоҳотлар бошланди. Айникеа, талабалар амалиётига катта эътибор каратилмоқда. Биз иш берувчи корхоналардан битирувчиларнинг малака талабарини ўрганганимизда, битирувчи талабалар “Смета иши”ни билмаслигидан нолиншмоқда. Янги ўкув режаларни тайёрлапда кадрлар буортмачиларининг талабарини инобатга олишларингизни, нима килсак талабаларга яхши бўлади, деган саволга жавоб тошишларингизни сўрайман.

Сўзга чиқди: А.Мирисаев-бу йил ўкув режаларни ишлаб чикишда баъзи бир ўзига хосликлар бор. Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигига белгиланган вазифалар хамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларга асосан, биринчидан, ўкув режадаги назарий ва амалий таълим 136 хафтадан 128 хафтага камайтирилди, малакавий амалиёtlar 13-14 хафтадан 22 хафтагача оширилди. Иккинчидан, хафталиқ ўкув юкламалари 32 соатдан 30 соатга кискартирилди. Учинчидан, ўтган йиллардаги ўкув режаларнинг биринчи ва иккинчи блоклари бирлаштирилиб, жами 15 та фандан 10 тага туширилди. Тўртинчидан, ўкув режадаги жами фанлар сонини 36 тадан ошириласлик. бунда кўшимча фанлар блоки, ташлов фанлари хам инобатта олинади.

Мана сизларга, намуна сифатида “Курилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш” ва “Бино ва иншоотлар курилиши” таълим йўналишларининг ўкув режаларни кўрсатиб ўтаман. Ўкув режаларнинг 1-блокидаги 6 та фан Вазирлик томонидан туширилди. Семестрлардаги хафталар миқдорини кўйидагича белгиладик: 1-4-семестрларда 18 хафтадан, 4-8-семестрларда 14 хафтадан. Малакавий амалиёtlar эса 22 хафтага кўтирилди.

Мана институтимиз мутахассислари томонидан тайёрланган ўкув режа билан танишиб чиқдингиз. Нима саволларингиз бўлса, муҳокама килишга тайёрмиз. Савол жавобда СамДАҚИ, ЖизПИ, УрДУ, ФерПИ, НамМҚИ ўкув бўлими бошликлари, кафедра мудирлари иштирок этишди, саволларга А. Мирисаев жавоб берди.

Сўзга чиқди: М.Хонқелдиев-кўп йиллар СамДАҚИда турли лавозимларда ишлаганиман, бу соҳада анча тажрибам бор. ТАҚИда ўкув режалари ишлаб чиқилибди, келинини учун бизларни таклиф килган экан, бундан жуда хурсандмиз. Аввало сифатли кадрлар тайёрланиша замон ўзгаришларини инобатга олишимиз, керак, энг муҳими ўкув режалардаги фанларни аник кетма-кетлик асосида. етарли соатлар билан қўйишмиз керак. Янги тайёрланган ўкув режаларда малакавий амалиёtlar деярли 2 бараварга кўпайгани жуда яхши бўлди. Талабаларимиз аник объекларда бўлишали, курилиш мөъёрий хужжатлари билан кўпроқ танишиш имкониятига эга бўлишади.

Эштилди: С.Махкамов – институтда ташкил этилган ишчи гурӯхлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигига белгиланган вазифалар хамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган меъёрларга асосланган холда. Малака талаблар ва ўкув режалар лойиҳалари кадрлар буортмачиларининг талаблари, таклифлари хамда хорижий тажрибаларни ўрганипп асосида ишлаб чиқилди.

Малака талаблар ва ўкув режалар куйидаги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларни бўйича ишлаб чиқилди:

Таълим йўналишлари:

1. 5150900–Дизайн (архитектура мухитлари дизайн)
2. 5310900-Метрология, стандартлаптириш ва маҳсулот сифати менежменти (курилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (курилиш)
4. 5312000–Нефть-газни кайта ишлани саноати объектларини лойихалаштириш ва куриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоатлар)
6. 5340200–Бино ва иншоатлар курилиши (саноат ва фукаро бинолари)
7. 5340300–Шахар курилиши ва хўжалиги
8. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари курилиши ва монтажи (сув таъминоти ва окова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари курилиши ва монтажи (иссиклик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Курилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника курилиши (дарё иншоатлари ва гидроэлектростанциялар курилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Кишлек худудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойихалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

Магистратура мутахассислеклари:

1. 5A150901-Дизайн (архитектура мухитлари дизайн)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаптириш ва сифатни бошқариш (курилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоклар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоатлар архитектураси
7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёлгорликларини тикланиш
8. 5A340103- Шахарсозлик ва кинолюқ аҳоли яшаш жойларини комплекс куриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоатлар курилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Курилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоатлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини куриш (иншоатлар тури бўйича)
13. 5A340204- Курилиш конструкцияларини лойихалаш
14. 5A340206- Курилиш иктисадиёти
15. 5A340302- Шахар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза килиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403- Иссиклик-газ таъминоти, вентиляция, ҳавони мўътадиллаш ва ҳаво ҳавзасини муҳофаза килиш
18. 5A340501- Курилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502 – Деворбон ва иссиклик изоляцияловчи курилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбон материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоатлари (дарё иншоатлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоатлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент архитектура қурилиш институтидаги Ишчи гурӯхлар томонидан ишлабтайёрланган таълим йўналишлари ва мутахассисликлар Малака талаблари ва ўкув режалари ишлаб чикилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ти Ўзбекистон Республикасининг конунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 юилдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ти ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белтиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белтиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқуқий хужжатларга ҳамда ҳалкаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режаларида турдош ОТМларининг тақлиф ва эътиrozлари инобатга олинган.

3. Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режалар ўрнатилган тартибда тасдикланиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим минни ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Р. Ҳакимов

К.Рахимов

Турдош ОТМ вакиллари:

НамМКИ ўкув ишлари бўйича

проректори

СамДАҚИ ўкув бўлими бошлиги

ЖизПИ ўкув бўлими бошлиги

БухМТИ кафедра мудири

ККДУ кафедра мудири

ТерДУ кафедра мудири

ФарПИ кафедра мудири

УрДУ кафедра мудири

Б.Эргашев

М.Хаджибеков

А.Кўчимов

Ш.Мирзаев

Г.Утегенова

З.Аматов

Ж.Ахмедов

Э.Акимов

Тошкент архитектура қурилиш институти таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талабини ишлаб чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“8” 08 2018й.

Биз қўйида имзо қўювчилар – Тошкент архитектура қурилиш институти ректори Р.Р.Ҳакимов, “Ирригация ва сув муаммолари илмий тадқиқот институти” директори Махмудов И.Э., МЧЖ “Ўзгазлойиха” институти бош мұҳандиси А.Х.Махмудов, Тошкент архитектура қурилиш институтида Олий ва ўрта маҳсус, касб ҳунар таълим министрлиги маркази ва профессор-ўқитувчилар билан биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатор”га мувофиқ 5340400 – Мұҳандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (*Иссиклик-газ таъминоти ва вентиляция*), 5340400 – Мұҳандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (*сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш*), 5341200 - Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириши ва эксплуатацияси бакалавриат таълим йўналишлари бўйича малака талаби ишлаб чиқилаётганилиги ҳақида ахборот берди, уларни мұхокама қилиш ҳамда ушбу ишлаб чиқилган малака талаби мазмуни билан таништириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

Юқоридаги бакалавриат таълим йўналишлари бўйича малака талабининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан кўйилган талаблар инобатга олинган.

Таълим йўналиши бўйича малака талабининг ишлаб чиқилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чорагадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий хужжатларга ҳамда ҳалқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Таълим йўналиши бўйича малака талаби бакалавриат таълим йўналишлари учун ўкув режалари ва фанлар дастурлари ҳамда бошқа хужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган малака талабини ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши максаддага мувофиқ.

Тошкент архитектура ва қурилиш институти ректори

Р.Р.Ҳакимов

Ирригация ва сув муаммолари илмий тадқиқот институти директори

И.Э.Махмудов

МЧЖ “Ўзгазлойиха” институти бош мұҳандиси

А.Х.Махмудов

**Тошкент архитектура – қурилиш институти томонидан тузилган
5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва
улардан самарали фойдаланиш магистратура мутахассислигининг малака
талабига**

ТАҚРИЗ

“Таълим тўғрисидаги қонун” ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”да белгиланган вазифаларидан келиб чиқкан ҳолда ҳамда Ўз.Р.ОЎМТВ 2008 йил 1 апрел 90-сонли буйргуни амалга ошириш мақсадида қурилиш соҳаси бўйича таълим олаётган 5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиш мутахассислиги бўйича етук рақобатбардош магистрлар тайёрлаш ҳозирги кун долзарб масаласидир.

Мамлакатимизда содир бўлаётган ижобий ижтимоий – иқтисодий ўзгаришлар ушбу ихтисосликни битирган кадрларнинг билими, малакаси ва кўникмаларига кўйиладиган талабларга ҳам ўз таъсирини ўтказмокда. Битирувчи магистрлар сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш бўйича тасаввур ва уни лойихалаш бўйича назарий билим ҳамда сув тармоқлари ва иншоотларни техник ҳолатини баҳолаш ва замонавий жиҳозлардан фойдаланган ҳолда лойихалаш бўйича ҳисоб-китоб ишларни бажариш кўникмаларига эга бўлиши керак. Ҳозирги кун талабларидан келиб чиқкан ҳолда малака талаблар магистрларга мамлакатдаги қурилиш соҳаси бўйича бўлаётган ижтимоий – иқтисодий ўзгаришларни туб маъносини инобатга олиб, талабаларнинг билим савиясини юкори даражага кўтариш ва уларнинг тайёргарлик сифатини ошириш лозим.

Тавсия килинаётган малака талабларда 5A340401-Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиш мутахассислигининг қўлланиш соҳаси, тавсифи, магистрнинг тайёргарлик даражасига кўйиладиган талаблар, мутахассислик фанлари блокининг зарурий мазмуни ва компонентлари ва эслатмалари юкорида келтирилган талаблардан келиб чиқкан ҳолда иловада келтирилган.

Битирувчиларнинг амалий кўникмаларга эга бўлишга каратилган ўкув юкламасидаги ўзгаришлар ҳам Малака талабларда ўз аксини топган. Юкоридагиларни инобатга олиб 5A340401 – “Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиш” магистратура мутахассислигининг малака талабларни тасдиқлашга тавсия этса бўлади.

**Ирригация ва сув муаммолари илмий
тадқиқот институти директори**

т.ф.д. Махмудов И.Э.

**Тошкент архитектура – курилиш институти томонидан тузилган
5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиши ва
улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислигининг малака
талабига**

ТАКРИЗ

Мамлакатимизда содир бўлаётган ижобий ижтимоий – иқтисодий ўзгаришлар ушбу ихтиносликни битирган кадрларнинг билими, малакаси ва кўнимкамаларига қўйиладиган талабларга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда. Битиравчи магистрлар сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза килиш ва улардан самарали фойдаланиш бўйича тасаввур ва уни лойихалаш бўйича назарий билим ҳамда сув тармоқлари ва иншоатларни техник ҳолатини баҳолаш ва замонавий жиҳозлардан фойдаланган ҳолда лойихалаш бўйича хисоб-китоб ишларни бажариш кўнимкамаларига эга бўлиши керак. Ҳозирги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда малака талаблар магистрларга мамлакатдаги курилиш соҳаси бўйича бўлаётган ижтимоий – иқтисодий ўзгаришларни туб маъносини инобатга олиб, талабаларнинг билим савиясини юкори даражага кўтариш ва уларнинг тайёргарлик сифатини ошириш лозим.

Тавсия қилинаётган малака талабларда 5A340401-Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш мутахассислигнинг кўлланиш соҳаси, тавсифи, магистрнинг тайёргарлик дарајасига қўйиладиган талаблар, мутахассислик фанлари блокининг зарурий мазмуни ва компонентлари ва эслатмалари юкорида келтирилган талаблардан келиб чиқкан ҳолда иловада келтирилган.

Битирувчиларнинг амалий кўнималарга эга бўлишга қаратилган ўкув юкламасидаги ўзгаришлар ҳам Малака талабларда ўз аксини топган. Юқоридагиларни инобатга олиб 5A340401 – “Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш” магистратура мутахассислигининг малака талабларни тасдиқлашга тавсия этса бўлади.

Ирригация ва сув мұйымлари ИТИ бөш илмий холими, м.ғ. д.

И.А.Усманов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим
йўналишлари бўйича муассасаларо ўқув-услубий бирлашма йигилишининг
— сонли

БАЁННОМАСИ

“15” 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси—Р.Р.Ҳакимов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: “Геодезия ва
кадастр” кафедраси доценти С.А.Тошпӯлатов

Ўқув-услубий бирлашма: - ўқув-услубий бирлашманинг 28 нафар
аъзоларидан 25нафари, таклиф этилганлардан 6 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигига белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадида Тошкент архитектура-курилиш институти ва турдош ОТМлар мутахассислари томонидан куйидаги ишлаб чикилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режаларини мухокама килиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эштилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Р.Ҳакимов:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорлари қабул килинди ҳамда таълим тизимида кенг тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорлари қабул килинди ҳамда таълим тизимида кенг камровли ислоҳотлар бошланди. институтда ташкил этилган ишчи гурӯхлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигига белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гурӯх аъзолари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувоғик Малака талаблар, ўқув режа ва ўқув адабиётларини хорижий олий таълим муассасалари таълим йўналиш ва мутахассисликлари билан солиштирма таҳлил килган холда ишлаб чикилганлиги ҳакила аҳборот берди, уларни мухокама килиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳакида йигилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳазалар ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдишлар: ТАКИ Ўқув ишлари бўйича проректори А.Мирисаев, СамДАКИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Рахимов, доцентлар Д.Махмудова, А.Хотамов, С.Юсуфхўжаев, Ш.Рейимбаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар хакида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирилар.

Энигтилди: институт ўқув бўлими бошлиғи С.Х. Махкамов:

Куйидаги Малака талаблари ва ўқув режалар олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда Республикаизда иктисадиётнинг барча соҳаларини ривожлантиришда рўй берабётган иқтисодий ислоҳотлар тўлалигича ўз аксини топган, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этилиши мумкин.

“Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини республикалаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар хамда Ўзбекистон Республикаси Архитектура ва курилиш кўмитасига тегишли илмий-тадқиқот институтлари турдош олий таълим муасссалари билан келишилган ва ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий ва ўрта маҳсус, қаеб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Муҳокамага қўйилган куйидаги барча Малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб хисоблайман.

Таълим йўналишлари:

1. 5150900–Дизайн (архитектура мухитлари дизайн)
2. 5310900–Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (курилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (курилиш)
4. 5312000–Нефть-газни қайта ишлаш саноати обьектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200–Бино ва иншоотлар курилиши (саноат ва фукаро бинолари)
7. 5340300–Шахар курилиши ва хўжалиги
8. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари курилиши ва монтажи (сув таъминоти ва окова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари курилиши ва монтажи (иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника курилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар курилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Кишлек худудларини архитектура-loyiҳavий ташкил этиш
14. 5341100 – Киймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901–Дизайн (архитектура мухитлари дизайн)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (курилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси

7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шахарсозлик ва кишлоқ ахоли яшаш жойларини комплекс қуриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини қуриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойихалаш
14. 5A340206- Қурилиш иктисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза килиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403-Иссиклик-газ таъминоти, вентиляция, ҳавони мўтадиллаш ва ҳаво ҳавзасини муҳофаза килиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502-Деворбоп ва иссиклик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 - Пардозбон материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоатлари (дарё иншоатлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоатлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолап ва бошқариш

Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим йўналишлари бўйича муассасаларо ўкув-услубий бирлашма йигилиши

ҚАРОР КИЛАДИ:

1. Тошкент архитектура-қурилиш институтидаги шакллантирилган Ишчи гурухлар томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган хамда турдош ОТМлар билан келишувдан ўтказилган 17 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибаларни ўрганиш ва кадрлар буюртмачиларининг таклифлари асосида ишлаб чиқилган 17 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўкув режалари Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирилигига ташкил килинган ишчи гурух вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш хамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим министри Ривожлантириш марказига топширилсин.

P.P. Ҳакимов

C.A. Тошиўлатов

**5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза
қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислиги
бўйича ишлаб чиқилган малака талабларининг ишлаб чиқилишига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислигининг малака талабларини ишлаб чиқидағи меъёрий-хукукий хужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Хайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Даствури”да белгиланган вазифалар.

Малака талабларини ишлаб чиқида таълим соҳасининг бакалавриат ва магистратура битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Ўқишининг норматив муддати 2 йил бўлганда ўкув жараёни 100 хафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият -54 хафта

Аттестациялар ва давлат аттестацияси-7 хафта

Илмий амалиёт (стажировка) -21 хафта

Таътиллар-18 хафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

Ўқиши даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши зарур:

назарий таълим- 42,2 %;

аттестация - 11,1 %;

таътиллар - 18 %;

илмий фаолият - 54,9 %.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қуйидагиларга бўлинади:

илмий тадқиқот иши, илмий-педагогик иш ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш – 42,2 %;

илмий семинар - 11,1 %.

Илмий амалиёт (стажировка) - 46,7 %.

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислиги қараб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар - 16 %;

мутахассислик фанлари - 54 %;

танлов фанлари - 30 %.

Ушбу малака талаби ва ўкув режа "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури"нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Ишлаб чиқилган малака талаби ва ўкув режада таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўнишка шаклланиши таъминланган, шунингдек халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда кўйиладиган талаблар ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилияtlари ва эҳтиёjlарига қўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинган.

Малака талаби ва ўкув режага тажрибада текширувдан ўтган таълим, ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилган;

Мутахассисликнинг малака талаблари ва ўкув режасини ишлаб чиқиша мамлакат ижтимоий-иктисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишга тегишли шароитлар яратиш мақсадида халқаро амалиётдаги малака талаблари ва ўкув режалари билан уйғулаштирилди.

5A340401 - Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилиши ва улардан самарали фойдаланиши магистратура мутахассислигининг малака талабларига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилди;

Малака талабларини ишлаб чиқиша мамлакат ижтимоий-иктисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишга тегишли шароитлар яратиш мақсадида олий таълим малака талабларини халқаро амалиётдаги малака талаблар билан уйғулаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Тошкент архитектура қурилиш институти
ўкув ишлари бўйича проректори

А.Ў.Мирисаев

5A340401 – Сүв таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилини ва улардан самарали фойдаланиши магистратура
мұтхассислігінің мағағаттарының жаңа талабалары бітап киёсін тақсодан

Магистратурада таълим жарайнинг умумий күрсәткічләри

	№	Таълим жарабаи	Ўзбекистон Республикаси (Тошкент архитектура-құрылыш институты мисоли)	Австралия Интегрированный водный менеджмент программа, Университет Квинсленд (Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза қилини ва улардан самарали фойдаланни)	Америка Кўйимга Штатлари The Department of Civil and Environmental Engineering at Colorado State University (Агрор-мұхит инженерия)	Бұлак Британия Environmental Water Management, Cranfield University (сув таъминоти ва канализация)
1.	Бойшаннини	Институтни бітіргандан сүнг	Институтни бітіргандан сүнг	Институтни бітіргандан сүнг	Институтни бітіргандан сүнг	Институтни бітіргандан сүнг
2.	Давомийлігі	2 йил	2 йил	20 ва ундан ортік	15 ва ундан ортік	2 йил
3.	Таълим олувчылар сони	6 ва ундан ортік				
4.	Үтиш жойлары	Тошкент институты	архитектура-құрылыш	Университет Engineering Masters факультеттері	Күрьшлиш құрылыш жыныстаған тәсілім мұассасалары.	Университет Engineering Masters факультеттері
5.	Таълим берувчылар	Тошкент транспорт ва саноат корхоналарыдан фойдаланып ишшарини имдей даражатта эта бүлтән фан доктори, дөненди ёки фан номзади, хамда тәжрибәгә эта бүлтән юкори мәдени мұтхассис саама жағдайында, амалай күйнекілдерни ўргатып бүйнча тор дөрөзделген мұтахасислар	архитектура-құрылыш, транспорт ва саноат корхоналарыдан фойдаланып ишшарини имдей даражатта эта бүлтән фан доктори, дөненди ёки фан номзади, хамда тәжрибәгә эта бүлтән юкори мәдени мұтхассис саама жағдайында, амалай күйнекілдерни ўргатып бүйнча тор дөрөзделген мұтахасислар	Masters профессор ўқытуччары Engineering Masters факультеттері	Күрьшлиш құрылыш жыныстаған тәсілім мұассасалары. замин турдаш иммий ішкүнешшілдәр бүлтән оның жыныстаған тәсілім мұассасалары (жеке ажылай машиншылар үтказыши хүкүкі билан), доценттер, фан докторлары (PhD), фан доктори дөнендер, профессорлар, фан докторлар профессорлар.	Университет Engineering Masters факультеттері профессор ўқытуччары
6.	Таълим жарайнини кузатын ва назорат қилини	Куйидан тартибда амалға оширилді: Магистратура бўйними, битіргувчи кафедра мұдирини, таълим берувчи профессор ўқытуччилар	Куйидан тартибда амалға оширилді: Магистратура ва докторантура бўйними профессор ўқытуччилар	Куйидан тартибда амалға оширилді: Университет йўнанишлари бўйина деканатлар – факультеттарниң магистрантлар бўйлар магистрантлар тақеъривчи кафедралар – мазмурий мұрабблар – ижтисосашпаклар институтлар ва унверситеттеги кафедралар – тайым серуви ўқытуччилар – магистрантлар.	Куйидан тартибда амалға оширилді: Магистратура ва докторантура бўйними профессор ўқытуччилар	

Д.Э.Махмудова

Кафедра мудири:

Магистратурада тәзілім жарайнинг мазмунин ез давомийлігі

№	Ўзбекистон Республикаси	Мұд- дағы, соғат	Австралия	Мұд-латың соғат	АҚШ	Мұд- дағы, соғат	Бүкөк Британия	Мұд- дағы, соғат
1.	Сув тайёрләш технологияси	246	Сув таъминоти ва санитария курси	3 ой	Очистка воды	3 ой	Санитарный очистка волны	3 ой
2.	Саноат корхоналарини сув билан таъминлашва окона суварини оқизиш	246	Кишилек хўжалигининг сув таъминоти	3 ой	Саноат экологияси	3 ой	Сув цикли	3 ой
3.	Окона сувларни тозалаш технологияси	264	Окона сувларни тозалаш	3 ой	Хавфли чикиниларни ишлов бериш	3 ой	Оковари сувларни оқизиш ва тозалаш жараёнлари	3 ой

Изоҳ: 5A340401 – Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини мухофаза килиш ва улардан самаралы фойдаланиш магистраттура мутахасислиги бўйича кадрларни тайёрлап хозирги вактда долзарб хисобланниб, бу нафракат ўзбекистон Республикасида балки Австралия, АҚШ, Бүкөк Британия давлатларидан ҳам ушбу таълим йўналishi доимий изланышни, таҳнил килиш ва такомиллаштиришни таълаб этмоқда. Шу билан бирталикда, бакалавриятнинг мазкур таълим йўналишининг малака талаблари жаҳондаги ривожланган давлатлар малака талабларига мос келади, шунингдек ўзига хос жиҳатлари ва ўтшашиб томонлари билан ажralиб туради.

Д.Э.Мамудова
Кафедра мудири: